

GUMANOVÁ, G. 2018. *Pronunciation Features of General American English and Received Pronunciation in Relation to Standard Slovak*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove [monografia].

Termín *geografický variant* poukazuje na typ angličtiny používanej v určitej geografickej oblasti s istými gramatickými, lexikálnymi a výslovnostnými osobitosťami, prostredníctvom ktorých sa môže odlišiť od iných typov angličtiny. Pojem *akcent* (prízvuk) sa vzťahuje na výslovnostné osobitosti variantu angličtiny (Roach, 2009).

Podľa Trudgill a Hannah (1985, s. 1), *štandardná angličtina* je variant angličtiny, ktorý sa používa v písomnej podobe a komunikujú ním vzdelaní ľudia. Kým štandardná angličtina poukazuje iba na gramatiku a slovnú zásobu, a nie na akcent, môže byť považovaná za „dialekt vzdelaných ľudí v anglicky-hovoriacich krajinách“.

V rôznych geografických oblastiach sveta sa vyskytujú rôzne *akcenty*, t.j. výslovnostné osobitosti variantov angličtiny. Regionálny prízvuk je spôsob výslovnosti v istej časti (regiónu) krajiny.

Predkladaná monografia sa zaoberá dvomi geografickými variantmi angličtiny konkrétne *British English – English English* s výslovnostnou varietou RP (*Received Pronunciation*) a *North American English – U.S. English* s výslovnostnou varietou GA (*General American*). Hlavným cieľom monografie je skúmať vokalicke subsystemy oboch geografických variantov angličtiny, porovnať ich a zistiť, ktorý z nich je bližší vokalicke subsystemu spisovnej slovenčiny, t.j. jazyku písanej podoby a úradnej oficiálnej komunikácie (Šimková a kol., 2012), čo by podľa autorky „zároveň naznačovalo, ktorý z variantov by bol jednoduchší pre študenta angličtiny“ (s. 91).

Daná publikácia je vedecky kvalitným materiálom a svojím zameraním veľmi vhodne nadväzuje na obdobné publikácie, ktoré sa venujú kontrastívnej a konfrontačnej analýze slovenského a anglického segmentálneho a suprasegmentálneho systému, ako aj problematike jeho osvojovania slovenskými hovoriacimi (Lenhardt, 1981; Beňuš et al., 2010; Bilá, 1997, 1999; Bilá – Eddy, 2012; Bodorík, 2013; Bohušová – Katreniaková, 2002; Eddy, 2015; Kehoe, 2015; Kráľová, 2009, 2010, 2011, Kráľová – Metruk, 2012).

Monografia je členená do šiestich kapitol. Prvá kapitola *Accent Preferences of Non-native Speakers and the Interference Theory* sa zaoberá postavením angličtiny vo svete, jej vnímaním ako cudzieho jazyka a jej prestížou, najmä v Európskej únii. Jednotlivé podkapitoly prezentujú súčasné trendy v anglickom jazyku vo všeobecnosti, opisujú prestížne postavenie niektorých variantov angličtiny používaných v Európe a variantov angličtiny vyučovaných na Slovensku. Ďalej sa zaoberajú už uskutočneným výskumom v oblasti fonetiky a teda porovnávaním anglického a slovenského jazyka. Stručne sa venujú aj osvojovaniu si nového cudzieho jazyka.

V druhej kapitole *Acoustic Phonetics in a Nutshell* autorka vysvetľuje základnú terminológiu a princípy akustickej fonetiky. Jej podkapitoly opisujú akustické aspekty anglických a slovenských zvukov.

Autorka precízne skúma všetky tri vokalicke subsystemy jazyka. Výskum je uskutočnený prostredníctvom spektrogramov a je rozdelený do troch tematických sekcií. Prvá tematická sekcia (*Level 1*) skúma ako podobné alebo odlišné zvuky výslovnostných variet RP, GA a spisovnej slovenčiny sú na teoretickej úrovni a zdôrazňuje artikuláčne aspekty vokalických zvukov, na ktoré sa daná monografia primárne zameriava. Jedna podkapitola vysvetľuje ich umiestnenie a spôsob artikulácie.

Druhá tematická sekcia (*Level 2*) opisuje analýzu akustických aspektov vokalických zvukov prostredníctvom hodnôt ich formantov a interpretuje zaznamenané dáta.

Tretia tematická sekcia (*Level 3*) porovnáva vybrané vokalicke zvuky vyslovované v kontexte používateľmi jazyka všetkých troch variantov, interpretuje zaznamenané dáta a objasňuje možné fonetické správanie sa používateľov jazyka, berúc do úvahy vplyv okolitých

zvukov a aplikáciu fonetických aspektov materinského jazyka (v prípade slovenských respondentov).

Posledná kapitola prezentuje výsledky dvoch analytických sekcií a navrhuje uskutočniť následný výskum v tejto oblasti. Z uvedeného výskumu vyplýva, že britská angličtina s výslovnostnou varietou RP je bližšia vokalickému subsystému pokiaľ ide o analýzu vokálov vyslovených samostatne. Avšak pri analýze vokálov vyslovených ako súčasť slova je severoamerická angličtina s výslovnostnou varietou GA bližšia vokalickému subsystému spisovnej slovenčiny.

V učebných osnovách anglického jazyka nie je stanovené, či by si žiaci a študenti mali osvojovať britskú alebo americkú angličtinu. Väčšina učebníc anglického jazyka používaných v základných a stredných školách a študijných materiálov dostupných na Slovensku prezentuje britskú angličtinu. Aj z tohto dôvodu sa v školách vyučuje britská angličtina. Koniec koncov, v dnešnom globalizovanom svete na používateľov angličtiny pôsobí veľké množstvo vplyvov, ktoré priamo zanechávajú stopu aj na ich angličtine. Učítelia nemôžu trvať na tom, aby si študenti osvojovali striktnie iba britskú angličtinu. Je teda nemožné, aby sa učili iba jeden z variantov.

Daná publikácia nepochybne predstavuje prínos do oblasti experimentálnej fonetiky. Odporúčam autorke v budúcnosti pokračovať vo výskume, rozšíriť ho a zistiť presnú príčinu rozdielných výstupov. Taktiež odporúčam zistiť, do akej miery sú obidva varianty angličtiny podobné, aby bolo možné povedať, ktorá výslovnostná varieta je pre študenta jednoduchšia.

Predkladaná publikácia je vedecky kvalitným materiálom, ktorý dopĺňajú mnohé výpovedne hodnotné ilustrácie a tabuľky. Pozitívne hodnotím prehľadnú artikulačno-akustickú charakteristiku jednotlivých segmentov a rady pre slovenských hovoriacich zamerané na ich špecifické problémy v anglickej výslovnosti. Publikácia nie síce určená pre širokú verejnosť, je vhodná pre odbornú verejnosť, predovšetkým pre tú jej časť, ktorá sa zaoberá osvojovaním si anglického jazyka na rôznych stupňoch vzdelávania. Ide o odborne hodnotnú publikáciu, ktorá poslúži predovšetkým vyučujúcim v oblasti anglistiky na vysokých školách. Publikácia však môže byť veľmi zaujímavá aj pre študentov magisterského štúdia, ktorí prejavujú hlbší záujem o túto oblasť osvojovania si anglického jazyka. Pre študentov doktorandského štúdia bude zase inšpiratívnym a podnetným materiálom pre výskum v danej oblasti poznania.

Kontakt

PaedDr. Zuzana Hrdličková, Ph.D.
recenzentka

Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta aplikovaných jazykov
Katedra anglického jazyka
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava
Slovenská republika
Email: zuzana.hrdlickova@euba.sk